Warszawa,

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

V.7100.6 2017.JF

Pan
Wojciech Długoborski
Prezes Zarządu
Unii Miasteczek Polskich
ul. Jagiellońska 4
74-500 Chojna

W nawiązaniu do spotkań Zespołu Ekspertów do Spraw Alimentów, pragniemy podzielić się spostrzeżeniami i uwagami zgłaszanymi podczas prac tego Zespołu. Zadaniem Zespołu Ekspertów do Spraw Alimentów jest wypracowanie mechanizmów systemowych pozwalających na poprawę sytuacji w zakresie alimentacji dzieci. Zespół ten stanowi wspólną inicjatywę Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka. W jego skład weszli: adwokaci, sędziowie, komornicy, przedstawiciele Konfederacji Lewiatan, Stowarzyszenia „Dla Naszych Dzieci", Stowarzyszenia „Program Wsparcia Zadłużonych", ludzie świata nauki i środowiska penitencjarnego. Podczas spotkań Zespołu, członkowie zgodnie uznali, że uchylanie się od płacenia alimentów godzi przede wszystkim w dobro dziecka i jest przejawem „przemocy ekonomicznej" wobec niego.

Członkowie Zespołu do Spraw Alimentów, w toku podjętych działań ustalili, że nie wszystkie jednostki samorządu terytorialnego wywiązują się z nałożonego na nie obowiązku przekazywania danych o dłużnikach alimentacyjnych do rejestrów informacji gospodarczej.

W tej sytuacji pragniemy przypomnieć, że w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169, z późn. zm.), ustawodawca w preambule stanowi, że „konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji, wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji".

Realizując tę konstytucyjną zasadę pomocniczości, jak również mając wiedzę, jak duża grupa zobowiązanych do alimentacji uchyla się od tego obowiązku, ustawodawca z dniem 1 października 2008 r., na podstawie art. 38 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dokonał zmian w ustawie z dnia 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych (Dz. U. Nr 50 poz. 424 z późn. zm.). Wprowadzone zmiany nałożyły na wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast obowiązek przekazywania do biura informacji gospodarczej danych o dłużnikach alimentacyjnych (art. 7 ust. 1 pkt 22 i ust. 2a).

Z uwagi na fakt, że obowiązujące w tym obszarze przepisy prawa, nie zawierały kryteriów wyboru biura informacji gospodarczej, ustawodawca w art. 11 pkt 4 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 396) postanowił, że z dniem 1 lipca 2015 r. wójtowie, burmistrzowie lub prezydenci miast mają obowiązek przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej – Biura Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A., Krajowego Biura Informacji Gospodarczej S.A., Krajowego Rejestru Długów Biuro Informacji Gospodarczej, ERIF Biuro Informacji Gospodarczej. Tymczasem, jak

wynika z udostępnionych przez Biuro Informacji Gospodarczej InfoMonitor S.A. danych, obowiązek ten jest przez jednostki samorządu terytorialnego wykonywany w 84%. Negatywne skutki tego zjawiska, o czym warto też pamiętać, mają wpływ nie tylko na sytuację uprawnionych do alimentów, ale również na budżety gmin, które wypłacają uprawnionym pieniądze z funduszu alimentacyjnego.

Pragniemy podkreślić, że problematyka zaspokojenia potrzeb dzieci uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych oraz eliminowania barier utrudniających ich skuteczną realizację jest przedmiotem naszej głębokiej troski. Stąd też uznając dobro dziecka, jako wartość nadrzędną, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1648, z późn. zm.) i art. 10a ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2015 r. poz. 2086), zwracamy się z uprzejmą prośbą o zajęcie stanowiska w tej sprawie oraz wyjaśnienie przyczyn, które powodują, że nie wszystkie jednostki samorządu terytorialnego realizują ustawowy obowiązek przekazywania danych dłużników alimentacyjnych do rejestrów informacji gospodarczej.